

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autorka práce: Martina Papoušková

Název práce: Mapování irofilní komunity v České republice

Vedoucí práce: Barbora Spalová, Ph.D.

Oponent: doc. Jakub Grygar, Ph.D.

Navržené hodnocení: F

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíle práce autorka zmiňuje na několika místech v textu. Jsou jimi a) zachytit irofilní komunitu jako celek, b) zmapovat její vnitřní fungování (s. 10).

Podrobněji jsou pak výzkumné otázky formulovány na s. 22:

- a) Jedná se o komunitu? Pokud ano, o jaký typ?
- b) Za jakých okolností se do komunity zapojili její členové?
- c) Jaké je povědomí o vzniku a vývoji mezi jejími členy?
- d) jaké jsou v komunitě vztahy?
- e) Jak se komunita setkává?
- f) Jaký je vztah členů k autentické kultuře?

Práce má standardní strukturu.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Přestože Martina Papoušková pracuje s českojazyčnými i anglicky psanými texty, je výběr použité literatury poměrně úzký. To se ukazuje především v analytických pasážích, kdy má pracovat s pojmy komunita, paměť nebo autenticita. Je značně překvapující, že i když jsou tyto pojmy hojně diskutovány, diplomantka zůstává buď u jejich vymezení založeném na přehledových statích (komunita), nebo je uchopuje perspektivou autorů, které nemůže v práci využít (paměť), či na dohledání jakékoli literatury prostě rezignuje (autenticita, kultura).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka použila při zpracování svého textu několik zdrojů informací: studium odborné literatury a popularizačních textů, zúčastněné pozorování „komunitních událostí“ (tanečních soutěží?) v Praze a

Brně, pozorování na hudebních sessions či na oslavách sv. Patrika (s. 11), a vedení šesti hloubkových výzkumných rozhovorů na „komunitních událostech“.

Studium odborné literatury. Volba literatury mi nepřijde zrovna nejšťastnější. Martina Papoušková pracuje s texty, které jí nepomáhají její téma uchopit a ani mu lépe porozumět. Assmanův článek (Czaplicka, byť je uveden jako spoluautor, text pouze přeložil) o kulturní identitě a kolektivní paměti je vzhledem k charakteru studovaného společenství nevyužitelný. Oproti tomu Halbwachsovo dílo, které by zde snad mohlo být relevantní (a které Assman i autorka zmiňují), je v textu nevyužito. Při vymezení klíčového pojmu komunita, se autorka opírá o a) přehledový článek Jana Kellera z roku 1986; b) slovníkové heslo Umělecká komunita publikované v Sociologické encyklopedii; c) Baumanovu úvahu o komunitě šaten publikované v jeho Tekuté modernitě (nikoli Tekuté modernosti, jak uvádí autorka). Uniká jí přitom, že pojem komunita, jak jí rozumí tito autoři, je v jejím výzkumném kontextu nepoužitelný. Snad by šlo pouze pracovat s Baumanovým pojmem „komunita šaten“, ten však co do zaměření neodpovídá autorčině intenci (usuzuji tak kvůli její práci s pojmy paměť a autenticita, které jsou pro Baumanův pojem komunita šaten irelevantní).

Zúčastněné pozorování. Informace o etnografickém výzkumu je v práci pouze deklaratorní (s. 24), nikde v textu se s daty vytvářenými v jeho průběhu nesetkáváme.

Výzkumné rozhovory. Pasáže, ve kterých jsou představeny citace z výzkumných rozhovorů a jejich další komentáře, patří k tomu nejlepšímu, co práce nabízí. Škoda, že v nich autorka více nevyužívá možností kvalitativního výzkumu a nepředstavuje ať již účastníky výzkumu, tak jejich výpovědi v širším kontextu. Takto jsou čtenáři prezentovány vybrané citace jako „fakta“, nikoli jako cosi, co je potřeba dále vysvětlit a objasnit.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Martina Papoušková tvrdí, že její práce je založena na výzkumu společenství („komunity“), která se aktivně věnuje irské kultuře (s. 12). Ve skutečnosti však práce studuje pouze české tanečnický irských tanců a zcela opomíjí zájemce o irskou literaturu nebo whisky, přičemž i ty by patrně šlo označit jako aktivní zájemce o irskou kulturu.

Autorčina tvrzení jsou založena v mnoha případech spíše na intuitivním, nekritickým náhledu na předmět jejího zájmu a použitá argumentace je pouze místy přesvědčující. Nejvíce je to viditelné ve způsobu, jakým diplomantka zachází s klíčovým pojmem komunita. Svůj předpoklad, že studované společenství je komunita, autorka opírá o svou vlastní předchozí představu člena studovaného společenství a o skutečnost, že toto označení je mezi členy studovaného společenství běžně užíváno (s. 13). Martina Papoušková si je vědoma toho, že tyto skutečnosti emického používání slova komunita ještě neznamenají, že lze pojem komunita také aplikovat jako analytický nástroj, který by se slovem komunita pracoval jako s odborným pojmem, avšak často na tuto skutečnost v analytických pasážích zapomíná, když s pojmem pracuje esencialisticky.

5. Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Po formální stránce, včetně zpracování odkazového aparátu, má práce standardní kvalitu. Výjimku představuje pouze opakovaně chybné psaní názvů zemí s malým počátečním písmenem (učivo 2.

třídy ZŠ): s. 32, 33, 34, 39, 42.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Hlavní problém práce spatřuji již v jejím základním uchopení. Diplomantka jako insiderka „ví“, že je členem komunity a její výzkum, bez ohledu na formulaci výzkumných otázek, má tento předpoklad potvrdit. Na nesoulad mezi jejím porozuměním a skutečností, ji neupozorní vymezení pojmu v odborné literatuře (jakkoli po mém soudu nevhodně vybrané), ani odpovědi účastníků výzkumu, s nimiž je konfrontována.

Dále, ačkoli autorka píše o osobách věnujících se irskému tanci, rozumí tomuto zájmu jako projevu irofilie, byť takovéto porozumění nemá oporu ve vytvořených datech.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

- a) Proč jsou účastníci výzkumu kategorizováni jako irofilové a nikoli jako milovníci irských tanců?
- b) Vysvětlete, proč se domníváte, že účastníci vašeho výzkumu (potažmo ostatní „irofilové“, které mají reprezentovat) tvoří komunitu v sociologicky nebo antropologicky silném smyslu?

Celkové hodnocení práce:

Zájem o irskou kulturu a studium osob, kteří se k ní prostřednictvím různých forem svých aktivit vztahují, je bezesporu legitimním předmětem studia. V tomto ohledu nelze předmětu práce nic vytknout. Předložená bakalářská práce je však nezvládnutá nebo zpracována velmi problematicky snad ve všech dalších klíčových bodech: od uchopení tématu, volby a práce s literaturou, vytváření a prezentace dat až po reflexivitu vlastní výzkumnické situovanosti autorky. Přestože je práce dobře strukturována a je napsána velmi čtivým jazykem, domnívám se, že je po obsahové stránce za hranou přijatelnosti. Nemapuje irofilní komunitu v ČR, nepracuje s adekvátní literaturou, neukazuje přiměřenou interpretaci dat ani jejich odpovídající kontextualizaci. Bakalářskou práci Martiny Papouškové tak hodnotím jako F.

Datum: 31. 5. 2019

Podpis:

doc. Jakub Grygar, Ph.D.